

● OBČINSKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST – IZREDNO ZASEDANJE

Povečanje prispevne stopnje le začasna rešitev

Zbor izvajalcev in zbor uporabnikov skupščine občine izobraževalne skupnosti Ljubljana Moste-Polje sta 20. junija imela izredno zasedanje. Vsebinska dnevna agenda je bila: predlog povečanja prispevne stopnje. Kot je v obrazložitvi povedala predsednica skupščine Lucija Vuga, ki je sejo tudi vodila, je to ena od rešitev, ki naj bi vsaj za čas ublažila denarne težave osnovnega šolstva. Predlagala je povečanje prispevne stopnje od 5,25 odstotka od bruto osebnih dohodkov na 6,47, kar bi ob pričakovani ukinitvi interventne zakonodaje omogočilo priliv sredstev za najnujnejše potrebe.

Pred glasovanjem o povečanju prispevne stopnje so delegati poslušali utemeljitev predloga. Predstavnik strokovne službe je pojasnil, da so se težave pričele z indeksacijo sredstev, ki ni upoštevala, da se število učencev in s tem tudi oddelkov in učiteljev povečuje, nadaljevale pa so se z interventnimi zakoni, ki niso dovoljevali porabe vsega denarja, zbranega prek prispevne stopnje. Zato tudi ni imelo pomena te stopnje povečevati.

Tako uvodničar kot tudi razpravljalci so poudarili, da znanje

ni poraba in povečevanje dela »z lopato«, nas je pripeljalo sem, kjer

● **Indeksiranje sredstev in interventna zakonodaja sta povzročila veliko in morda celo nepopravljivo škodo na področju osnovnega šolstva. Učiteljevo delo je premalo cenjeno, stavbe osnovnih šol propadajo, opremljenost z učili ne sledi zahtevam časa, stara oprema ne ustreza novim zdravstvenim normativom, z ukinitvijo združene amortizacije šole niso sposobne izvesti nobene večje adaptacije ali dozidave.**

smo. Znanje je naložba, to bi moralo biti že vsakomur jasno. Če se bo to ponavljalo, da navidezno o nečem samoupravno odločim, v resnici pa nimam nobenega vpliva, ker obveljajo sklepi upravnega aparata, ki se skriva za samoupravo, nočem biti več delegat, je dejal eden od razpravljalcev in pri tem mislil na to, da je skupščina sprejela prispevno stopnjo, upravni aparat pa interventni zakon, ki je prepovedal porabo »pre-

sežkov« na ta način zbranega denarja.

Hkrati s povečanjem prispevne stopnje sta oba zbora sprejela tudi sklep, naj se v načrtu za prihodnje leto sredstva za osnovno šolo očistijo financiranja srednjih šol. Zdaj je namreč v tej prispevni stopnji 0,35 odstotka namenjeno srednjim šolam, ki so v resnično nezavidljivem položaju. Postavili so tudi vprašanje, po kakšnem ključu in za kakšne končne namene se porabljajo za osnovno šolstvo v naši republiki sredstva, ki so v okviru izobraževanja namenjena solidarnosti. To vprašanje bodo poslali na republiško izobraževalno skupnost, vendar le v primeru, če republiška skupščina ne bo sprejela zakona o enotnem urejanju šolstva v Sloveniji. D. J.

POZIV

Na podlagi 12. in 65. člena Zakona o vojaški obveznosti (Ur. list SFRJ, št. 64/85) in 17. člena Pravilnika o izvrševanju vojaške obveznosti (Ur. list SFRJ, št. 40/86) pozivamo vse mladince rojene v letih 1970, 1971, 1972 in starejše, s stalnim ali z začasnim prebivališčem na območju ljubljanskih občin, ki še niso prejeli osebne poziva za vpis v vojaško evidenco, da se javijo najkasneje do 30. 9. 1989 na Mestnem sekretariatu za ljudsko obrambo Ljubljana zaradi vpisa v vojaško evidenco.

Prijave sprejemamo vsak dan od 7.30 do 18.30, razen ob sobotah in nedeljah, na prijavno-odjavni službi Mestnega sekretariata za ljudsko obrambo Ljubljana, Adamič-Lundrovo nabrežje 2/b, okence št. 1.

Za vpis v vojaško evidenco je treba predložiti osebno izkaznico ali izpisek iz rojstne matične knjige.

Če se ne odzovete na ta poziv, boste odgovarjali po 77. členu Zakona vojaški obveznosti (Ur. list SFRJ, št. 64/85).

MESTNI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO

● REFORMA STANOVANJSKEGA GOSPODARSTVA

Do kdaj nas bo bolela glava na tem področju?

V mesecu juniju so delegati pa tudi ustrezni organi družbenopolitičnih organizacij obravnavali pomembno gradivo »Aktualne naloge na področju stanovanjskega gospodarstva v Ljubljani« (objavljeno v Stanovanjskem poročevalcu št. 2), v katerem je delovna skupina, ki jo je ustanovil IS SML, opredelila naloge, s katerimi bi izvedli stanovanjsko reformo.

Omenjeno gradivo je obravnavalo tudi predsedstvo občinske konference SZDL Ljubljana Moste-Polje in ugotovilo, da je sestavljalec gradiva izhajal iz temeljnih ciljev, kot so zaustavitev propadanja stanovanjskega fonda, smotrno gospodarjenje z njim, enako-mernejše obremenitve uporabnikov stanovanj, stanovanjskih hiš, ipd.

Srž problematike na področju gospodarjenja s stanovanjskim fondom je zaustavitev propadanja. Ena od možnosti je prav gotovo prehod na ekonomske stanarinarine, kar pa bo po drugi strani imelo za posledico padec standarda dela stanovalcev, zato je nujna uvedba selektivnega subvencioniranja stanarin. V okviru subvencij bi se morali kriteriji znižati, hkrati pa uvesti učinkovit instrument nad-

zora. Veliko bolj fleksibilni bi morali biti tudi pri zamenjavi stanovanj, kakor pri odprodaji, tako OZD, kakor tudi posameznikom.

Predsedstvo občinske konference je podprlo iniciativo delovne skupine da bi v Ljubljani pričeli z gradnjo stanovanj nižje kategorije, da bi se izognili barakarskim naseljem, vendar pa je treba zagotoviti ob omenjeni gradnji tisti minimum, ki posamezniku zagotavlja primerno življenje. Zavzelo pa se je tudi za pestrejšo ponudbo stanovanj različnih kategorij.

Na področju stanovanjskega gospodarstva banke niso odigrale svoje vloge v okviru varčevanja in kreditiranja za razreševanje stanovanjske problematike. Zato bi veljalo podpreti pobudo po uvedbi hranilne službe v okviru Samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana, ki bi dala možnost odplačevanja posojil na daljši rok in ugodnejše pogoje za stanovanjskega varčevalca.

Predsedstvo občinske konference se ni strinjalo s pobudo, da se izdela sistem davkov za vse »stare kreditojemalce«, kar bi omogočilo izenačitev položaja s stanovalci v družbenih stanovanjih, ko bo uvedena ekonomska

stanarina, saj bi s tem zanikali pravno varnost občanov.

Eden temeljnih poudarkov razprave pa je bil, da mora spremeniti stanovanjsko zakonodajo, ker obstoječa ni dala zadostnih rezultatov. Napak pa bi bilo, če bi za slabo stanje na področju stanovanjskega gospodarstva krivili zgolj zakonodajo, kot primer se lahko izpostavi katastrofalna situacija na področju vzdrževanja stanovanjskega fonda, za katero velik del krivde nosijo subjekti, ki jih je bila naloga poverjena.

V razpravi je bila podprta tudi uvedba javnega podjetja, kakršna so poznana tudi drugod, vendar pa je bila izražena bojazen, da javno podjetje ne bi bilo zgolj nova preoblika za Stanovanjsko podjetje Ljubljana. Tako podjetje mora delovati na drugačnih osnovah in v duhu prebujajočega se podjetništva.

Veliko preveč stanovanjskega denarja se izgublja ob predlogih in prezapletenih ostopkih za pridobitev lokacijskega in gradbenega dovoljenja. Tovrstne postopke bi morali poenostaviti in jih postaviti v funkcijo čim hitrejšega razreševanja stanovanjske problematike. Vendar pa bodo problemi v zvezi s pridobivanjem zemljišč lažje rešljivi, v kolikor bomo zagotovili

v okviru sistemske zakonodaje pravičnejšo odškodnino lastniku zemlje.

Zelo deljena mnenja pa so bila v zvezi z delegatskim odločanjem v samoupravni stanovanjski skupnosti. Delovna skupina je predlagala, da bi ustanovili profesionalni izvršilni odbor samoupravne stanovanjske skupnosti, kar je po mnenju nekaterih v nasprotju z ustanovitvijo javnega podjetja, saj bi se v tem primeru funkcije podvajale. Za druge pa je to lahko še večje odtujanje odločanja v skupščini samoupravne stanovanjske skupnosti.

Večina pa je bila mnenja, da dosežene stopnje samouprave na področju stanovanjskega gospodarstva ne bi smeli krčiti ne v delegatski skupščini in ne v okviru hišne samouprave. Le-to bi morali s posebnimi ukrepi stimulirati. Tam, kjer dobro gospodarijo s stanovanjsko hišo, bi se jim moralo obrestovati tudi pri stanarinah, ipd.

Veliko je odprtih in nedorečenih ukrepov za spremembo stanja na tem področju, vendar se moramo zavedati, da vsak zamujeni dan pomeni, da bodo morale generacije vnukov popravljati škodo, ki je povzročena, veliko dlje.

BREDA PAPEŽ

● Pismo učenca ob junijski stavki ljubljanskih učiteljev

»Učiti se, učiti in spet samo učiti!« je dejal to. Tito pionirjem. Znanje je kapital, ki nam ga nihče ne more vzeti. Vendar nam mora to znanje nekdo posredovati, nekdo nam mora to znanje dati. Za življenje naših tovarišev učiteljev pa bi morala družba imeti več poslušala, tudi učitelj je človek, ki živi v tej naši potrošniški družbi od denarja, oziroma z denarjem, ki mu ga družba odmerja. Vprašujem pa se, kako mu ga odmerja, po kakšnih merilih. Da ta merila ne ustrezajo današnjim življenjskim razmeram, nam dokazujejo štrajhi oziroma prekinitev dela, s katerimi si morajo šal naši učitelji izvojevati nagrade za naporno delo, ki ga imajo pri delu, ko nam poskušajo vlijati

v glavo znanje, ki ga bomo potrebovali v življenju. Naši učitelji vedo, da »KOLIKOR ZNAS, TOLIKO VELJAS«. Zato upam, da bo naša družba uvidela, da je nujno pravilno ovrednotiti tudi delo učiteljev, kajti od njihovega dela je odvisno naše znanje in s tem napredek naše družbe. Zato se pridružujem vsem tistim, ki stoje ob strani naših učiteljev v boju za pravilno vrednotenje njihovega dela. Upajmo, da našim učiteljem ne bo treba več štrajkati, ker to škoduje vsem, predvsem pa nam osnovnošolcem. GREGOR AHAC, učenec 8. a razreda šole Ketteja in Murna

● IZ POBRATENE OBČINE BILEČE

Majska številka Bilečkih novosti

Tik pred prvim majem so izšle Bilečke novosti, glasilo pobratene občine Bileče, ki so praznično obarvane in polne zanimivosti. Med drugimi je tudi zapis z našega letošnjega praznovanja občinskega praznika.

● Analiza poslovanja za lansko leto in ocena letošnjega prvega trimesčja.

Splošne gospodarske težave so dosegle tudi dinamično in še mlado gospodarstvo naših pobratene občine. Večina delovnih organizacij je lansko leto sicer zaključila pozitivno, razen treh organizacij združenega dela, zaskrbljujoče pa je zlasti, da znatno število organizacij združenega dela posluje na meji rentabilnosti in da se ne uresničuje planirani obseg industrijske proizvodnje. Ta problem je prisoten tudi v prvih letošnjih treh mesecih, predvsem zaradi otežene prodaje blaga. Razveseljivo pa je, da je bil v prvih treh mesecih zabeležen znaten porast izvoza na konvertibilno področje. Torcij zelo podobno našim razmeram.

● Miloš Trklja, za eno leto novi predsednik občinske skupščine.

Na skupni seji vseh treh zborov so zelo pozitivno ocenili delo občinske skupščine in izvršnega sveta v minulem letu. Soglasno so za enoletni mandat predsednikovanja občinske skupščine izvolili Miloša Trklja, VK delavca iz Tvornice matriciranih odkovka.

● Mlade tare problem brezposelnosti

V tem obdobju so izredno aktivne tudi občinske družbenopolitične organizacije. Komunisti so že sredi volilnih aktivnosti. Do konca maja so imeli volilno programske seje v vseh OO ZK. Sindikat in socialistična zveza sta se več posvetila ustavnim spremembam in uresničevanju gospodarskih rezultatov. Občinska mladinska organizacija, ki je tudi imela volilno sejo, pa je v žarišču pozornosti postavila velik in težak problem vse večjega števila nezaposelene mladine. V tej naši pobrateni občini je 900 nezaposlenih, kar 80 odstotkov teh pa je mladih.

Za novega predsednika občinske konference ZSMS so izvolili Damira Mujačića, gradbenega tehnika iz DO Komus. S. G.

● TRIDESET LET IZHAJANJA NAŠE SKUPNOSTI

Šolska zadruga OŠ Vide Pregarc l. 1960

Spet smo pobrskali po starih letnikih našega občinskega časopisa in se tokrat ustavili ob zapisu z naslovom: »Ob zaključku šolskega leta«. Zapis opisuje tehnično razstavo, ki je bila organizirana ob zaključku šolskega leta in na kateri je bilo prikazano veliko izdelkov učencev OŠ Vide Pregarc.

Še posebej pa je zanimiv drugi del prispevka, ki opisuje delo kmetijske zadruge na tej šoli. Še posebno se

nam zdi zanimiv zato, ker je bilo treba na njihvah delati tudi med počitnicami. Ali bi bilo danes kaj takega še mogoče, se nam ponuja vprašanje. Objavljamo ta del zapisa: »Tudi šolska zadruga na tej šoli je pokazala ob koncu šolskega leta lepe uspehe. Njeno delo se je razvijalo večinoma na 18 arov veliki zadrugi njihvi in v zadrugi delavnici. Štela je 383 članov. Na podlagi lanskih izkušenj pa je bilo delo letno tako organizirano, da

pomagajo pri obdelovanju tudi učenci, ki niso člani zadruge. Tako so pravzaprav vključeni v proizvodnem delu vsi učenci na šoli. Posadili so precej zgodnjega krompirja, posajali čebule, zelja, ohrovt, fižola, zelene, korenja, peteršilja, itd. Vso povrtnino šolska zadruga daje šolski kuhinji, ki pripravlja na dan okoli 250 kosil.

Pri delu v zadrugi delavnici so učenci izdelali več raznih igračk, maket in kovinskih košaric za sadje. Iz do-

hodka lanskega leta, t. j. 75 000 din, pa je bila na šolskem vrtu zgrajena 12 m dolga, 2,5 m široka in 2 m visoka ptičnica, ki rabi šoli kot učilo. Priče oskrbujejo za to določeni učenci-zadružniki. Zadrugi delo ne pozna počitnic, zato se zadrugi zbirajo vsak ponedeljek in četrtek na njihvi ter opravljajo sproti vsa tekoča dela, da bo tudi letos jesenski pridelek kar najbolj obilen.«

S. G.

Vloga javnosti pri odločanju o posegih v prostoru

Stališča in sklepi predsedstva Mestne konference SZDL Ljubljana

Predsedstvo Mestne konference SZDL Ljubljana je na svoji redni 27. seji 24. aprila 1989 obravnavalo poročilo o izvedbi javne razprave v okviru sekcije »Vloga javnosti pri odločanju o posegih v prostoru« ter osnovne ugotovitve, stališča in usmeritve iz razprave ter sprejelo naslednje

Sklepe in usmeritve

1. Dopolnjena stališča sekcije se objavijo v ja: njih glasilih.
2. Mestnim in republiškim upravnim organom se naslovijo pobude, ki jih vsebujejo stališča sekcije.
3. Predsedstvo Mestne konference SZDL Ljubljana, zlasti njegov Svet za varstvo okolja, bo spremljalo uresničevanje sklepov in stališč sekcije o vlogi javnosti pri odločanju o posegih v prostor.
4. Operativni načrt za izvajanje sklepov sekcije oblikuje Svet za varstvo okolja pri predsedstvu Mestne konference SZDL Ljubljana, upravni organi mesta pa naj takoj pričnejo z operativnim izvajanjem nalog, ki jih je sekcija opredelila.

Osnovne ugotovitve, stališča in usmeritve

Pomanjkljivosti in težave, ki smo jim pričla v vedno bolj zaostrenih oblikah na področju prostorskega

urejanja ter varstva okolja, terjajo večji družbeni interes in aktivnosti za učinkovitejšo odpravljanje vzrokov in posledic ugotovljenih pomanjkljivosti. Nedvomno drži, da je gospodarjenje s prostorom tesno povezano s stanjem in pojavi na področjih gospodarskega in družbenega razvoja, oziroma, da se pri urejanju prostora odražajo pomanjkljivosti vseh delov družbenih dogajanj. Celovite odgovore na to problematiko je zato težko oblikovati izven obravnave celotnega razvoja družbe, v tem gradivu pa smo se osredotočili na vlogo javnosti pri odločanju o posegih v prostor, kar dobiva v hitri rasti Ljubljane in z njenimi ekološkimi posledicami, vse večji družbeni pomen.

Pregled problematike in osnovne ugotovitve so bile že objavljene in predstavljene javnosti kot sestavni del gradiva za široko javno razpravo v okviru sekcije Mestne konference SZDL Ljubljana v mesecu aprilu.

Načelne usmeritve

V demokratični družbi je samoumevno in tudi neizogibno, da občani pravočasno sodelujejo pri reševanju nalog skupnega pomena, in sicer tako, da so ljudje seznanjeni s temi nalogami, da so jim razumljive, da jih lahko spremljajo in vplivajo na njihovo uresničevanje.

Potrebno bo razviti nove oblike komuniciranja z javnostjo, naloga politike pa je, da zna pritegniti prebivalce v vseh stopnjah oblikovanja razvojnih težej, planov in konkretnih rešitev, pa četudi se njihovi pogledi razlikujejo od zasnovanih predlogov stroke. Ob tem se je treba zavedati, da bo odločanje o posegih v prostor vedno bolj konfliktno, zato je toliko bolj nujno, da konflikte usmerimo v obliko in postopek, ki omogoča legitimne rešitve. Konkretno oblike sodelovanja občanov naj se uveljavijo s sprejetjem posebnega odloka na nivoju mesta.

Konkretni predlogi in stališča

- V postopku, ki ga pozna naša pravna ureditev o sprejemljivosti predvidene naložbe za okolje, odloča investitor, praktično pa sta izločeni državna uprava in javnost. Zaradi tega je nujno potrebno spremeniti obstoječo pravno ureditev tovrstnih postopkov po zgledu razvitih evropskih držav.
- V tem okviru naj se prouči tudi možnost uveljavitve ekološkega družbenega veta oziroma moratorija, kadar odpovedo vsi drugi mehanizmi.
- Za izboljšanje odnosov in razmer na tem področju je potrebno:
  - Na ravni mesta identificirati najbolj pereče probleme, ki zadevajo bivalno okolje, in jih začeti postopno reševati.
  - Posebno pozornost je treba posvetiti ohranjanju naravne in kulturne dediščine.
  - Pri oblikovanju mestne podobe Ljubljane v večji meri pritegniti raziskovalne inštitute, društva, »neodvisne strokovnjake« različnih strok - interdisciplinarnost planiranja.
  - Razširiti prakso »arhitekturnih delavnic« in s tem zagotoviti najustrežnejše in za vse sprejemljive prostorske rešitve.
  - Za vse občutljive posege zagotoviti izvedbo javnega natečaja.

- V postopku načrtovanja zagotoviti izbiro in odločitev med več različnimi rešitvami: vse variante morajo biti v skladu s predpisi in morajo imeti soglasja vseh v poseg vpletenih subjektov.
- Z razginitvijo prostorskih rešitev nazorno prikazati vse posledice posega v prostoru in njegove vplive v okolju - pozitivne in negativne.
- Zagotoviti javnost dela pri načrtovanju posegov v prostor, predvsem z naslednjimi postopki:
  - javne razprave pričeti v fazi presoje vplivov na okolje in investicijske pobude, ne pa v zaključni fazi,
  - načrte, ki so namenjeni za realizacijo, javno objaviti,
  - recenzije projektov obvezno naročiti in objaviti skupaj s projektom.
  - V procesu načrtovanja zagotoviti naslednje postopke:
    - neposredno spoznavanje strokovnjaka - planerja z okoljem pred pristopom k nalogi,
    - pridobitev mnenj občanov (krajano) glede osnovnih predstav o njihovih problemih, željah in predlogih za razvoj,
    - vključitev predlogov in pobud v izhodišča za idejne študije.
    - Razvijati nove oblike komuniciranja z javnostjo, kot so:
      - organiziranje mešanih posvetovalnih skupin,
      - vzpostavitev veznega člana (informativna pisarna ali podobno) med javnostjo in stroko, ki zagotavlja prenos informacij v obeh smereh,
      - uporaba komunikativnejšega jezika in predstavitvenih tehnik,
      - seznanjanje javnosti s stroko preko tiska, radia in televizije, ne samo preko strokovne literature.
  - S takšnimi oblikami bi lahko uspešneje vključevali javnost v načrtovanje in odločanje pri posegih v prostoru, predvsem z vidika varovanja okolja.

PREDSEDSTVO SEKCIJE MK SZDL LJUBLJANA